

Հաստատված է՝

Ճարտարապետության և շինարարության
Հայաստանի ազգային համալսարանի
գիտխորհրդի 2015թ. մարտի 10-ի նիստում:
Արձանագրություն № 01-03/15
գ ի տ խ ո ռ հ ռ դ ի ն ա խ ա գ ա հ , ո ե կ տ ո թ ՝

Գ.Շ. Գալստյան

ԿԱՆՈՆՆԵՐ

«ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. «Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամի (այսուհետ՝ Համալսարան) սովորողների ներքին կարգապահության կանոնները (այսուհետ՝ Կանոններ) մշակված են Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրության, «Կրթության մասին», «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների, Համալսարանի կանոնադրության, «Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողների հեռացման (ազատման) և վերականգնման» մասին կարգի և այլ իրավական ակտերի հիման վրա:
2. Համալսարանում ուսումնառությունն իրականացվում է հանրակրթության երրորդ աստիճանի՝ ավագ դպրոցի (այսուհետ՝ Դպրոց) միջնակարգ, միջին մասնագիտական (այսուհետ՝ Քոլեջ), բարձրագույն մասնագիտական (բակալավրիատ, մագիստրատուրա) և հետբուհական մասնագիտական կրթության (ասպիրանտուրա) կրթական ծրագրերով:
3. Սույն կանոններով կանոնակարգվում են Համալսարանի ուսումնական գործընթացների ժամանակաշրջանում ավագ դպրոցի, միջին, բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության բոլոր ձևերով և աստիճաններում, անվճար և վճարովի հիմունքներով սովորող աշակերտների, ուսանողների, ասպիրանտների, հայցորդների, հետազոտողների (այսուհետ՝ Սովորող) ուսումնական ռեժիմը, ուսումնառության ընթացքում Սովորողների հիմնական իրավունքներն ու պարտականությունները, վարքագիծը, խրախուսանքի և կարգապահական պատասխանատվության միջոցները, Համալսարանի կանոնադրությամբ և սույն կանոններով սահմանված պարտականությունների խախտման դեպքում Սովորողի նկատմամբ կարգապահական տույժի կիրառման՝ ներառյալ Համալսարանից հեռացնելու հիմքը, դեպքերը և կարգը:
4. Սույն կանոնների սահմաններում Համալսարանի խնդիրն է՝ իր առաքելությանը համապատասխան ապահովել Համալսարանի և դրա ստորաբաժանումների բնականոն գործունեությունը, Սովորողների ուսումնառության բարենպաստ պայմանները, ուսումնական

գործընթացի արդյունավետությունը, մասնագիտական կրթության որակը, Սովորողների մասնակցությունը գիտահետազոտական աշխատանքներին, ուսումնական գործընթացի անընդհատությունը, Սովորողների իրավունքների անխաթար իրականացումը և պարտականությունների կատարումը, ինչպես նաև Սովորողների կողմից կարգապահության խախտման դեպքերի կանխումը:

II. Ուսումնական գործընթացը

5. Համալսարանում ուսումնական գործընթացն իրականացվում է Սովորողի և Համալսարանի միջև փոխադարձ համաձայնության վրա հիմնված հարաբերություններով:

6. Համալսարանի և Սովորողի միջև ուսումնառության հարաբերությունները ծագում և կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ, Համալսարանի կանոնադրությամբ, սույն Կանոններով և այլ ներքին ակտերով սահմանված կարգերին համապատասխան կնքված կրթական ծառայությունների մատուցման երկկողմ պայմանագրի հիման վրա:

7. Պայմանագիրը համաձայնություն է Սովորողի և Համալսարանի միջև: Ըստ պայմանագրի՝ Համալսարանը Սովորողներին մատուցում է կրթական ծառայություններ. կազմակերպում և իրականացնում է Սովորողների միջնակարգ, միջին, բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության ուսումնական գործընթացը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ, Համալսարանի կանոնադրությամբ, սույն կանոններով և կրթական ծառայությունների մատուցման պայմանագրով սահմանված կարգով ու պայմաններով, իսկ Սովորողները կատարում են պայմանագրային պայմանները, ուսումնառության վերաբերյալ Համալսարանի առաջադրանքներն ու դրանց հետ կապված պարտականությունները՝ պահպանելով համակեցության կանոնները, պատշաճ վարք և վարվելակերպ:

8. Համալսարանը Սովորողների հիմնական բարձրագույն մասնագիտական կրթությանը զուգահեռ կազմակերպում է նաև այլ բարձրագույն մասնագիտական կրթություն ստանալու ուսուցում: Երկրորդ զուգահեռ ուսուցմամբ այլ բարձրագույն մասնագիտական կրթություն ստանալու գործընթացն իրականացվում է «Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարանում Սովորողների երկրորդ զուգահեռ ուսուցմամբ այլ բարձրագույն մասնագիտական կրթություն ստանալու մասին» կարգով:

9. Համալսարանում անվճար և վճարովի հիմունքներով Սովորողների կրթական գործընթացն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պետական և միջազգային կրթական չափորոշիչներով նախատեսված ուսումնակրթական ստորաբաժանման ուսումնական պլաններին, առարկայական ծրագրերին և ուսումնական ժամանակացույցին համապատասխան:

10. Միջին, բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության կրթական ծրագրերով Սովորողների ուսուցումն իրականացվում է առկա և հեռակա ձևերով, ավագ դպրոցի Սովորողների ուսուցումը՝ առկա ձևով:

11. Համալսարանի առկա և հեռակա ձևերով միջին, բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության կրթական գործընթացները ներառում են.

- 1) մասնագիտական և լրացուցիչ դասախոսությունները,
- 2) գործնական պարապմունքները,

- 3) հաշվեգրաֆիկ աշխատանքները,
- 4) կուրսային աշխատանքները և նախագծերը,
- 5) լաբորատոր պարապմունքները,
- 6) ընթացիկ (կիսամյակային) և ամփոփիչ (ավարտական) ատեստավորում (ստուգարքներ ու քննություններ),
- 7) ուսումնական, արտադրական և նախադիպլոմային պրակտիկաները,
- 8) ինքնուրույն աշխատանքները,
- 9) խորհրդատվությունը,
- 10) ավագ դպրոցի՝ միջնակարգ կրթության կրթական գործընթացները կարող են ներառել.
  - ա. կիսամյակային, տարեկան և ամփոփիչ ատեստացիաններ (քննություններ),
  - բ. լաբորատոր պարապմունքներ,
  - գ. առարկայական դասընթացների (պարապմունքներ) կազմակերպում, կրթական ծրագրերի իրականացում:
12. Կրթական գործընթացներում ներառված գործառույթներն ամփոփվում, իսկ Սովորողների աշխատանքները գնահատվում են յուրաքանչյուր կիսամյակի ստուգարքների կամ քննությունների արդյունքներով:
13. Համալսարանում կիրառվում են միջնակարգ, միջին մասնագիտական կրթության մեկ աստիճանի, իսկ բարձրագույն կրթության՝ երկաստիճան կրթական համակարգ և հետբուհական շարունակական կրթություն:
14. Միջնակարգ, միջին, բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության բոլոր ձևերով ուսուցումն իրականացվում է հետևյալ հիմնական և լրացուցիչ կրթական ծրագրերով.
  - 1) ավագ դպրոցի կրթական աստիճանի ծրագիր՝ իրականացվում է միջնակարգ կրթություն ստանալու համար՝ երեք տարի տևողությամբ,
  - 2) միջին մասնագիտական կրթության կրթական ծրագիր՝ իրականացվում է միջին մասնագիտական կրթություն ստանալու համար՝ 3-4 տարի տևողությամբ,
  - 3) բարձրագույն մասնագիտական կրթության հիմնական կրթական ծրագիր՝ իրականացվում է.
    - ա. բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար՝ առկա ձևով՝ 4 տարի, հեռակա ձևով՝ 5 տարի տևողությամբ,
    - բ. մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար՝ առկա ձևով՝ 2 տարի, հեռակա ձևով՝ 2,5 տարի տևողությամբ,
  - 4) հետբուհական մասնագիտական կրթության հիմնական կրթական ծրագիր՝ իրականացվում է ասպիրանտի, հայցորդի, հետազոտողի հետբուհական մասնագիտական կրթություն ստանալու համար՝
    - ա. ասպիրանտուրայում առկա ձևով՝ 3, հեռակա ուսուցման ձևով՝ 4 տարի տևողությամբ,
    - բ. լրացուցիչ կրթական ծրագիր. իրականացվում է վերապատրաստման և մասնագետների որակավորման բարձրացման համար:
15. Համալսարանի ուսումնակրթական ստորաբաժանումներում ուսումնական գործընթացն իրականացվում է երկու կիսամյակից բաղկացած ուսումնական տարով: Միջին, բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական բոլոր ձևերով ուսուցման յուրաքանչյուր կիսամյակը, իսկ ավագ դպրոցի ուսումնական տարին ավարտվում է քննաշրջանով: Ուսումնական տարվա ավարտը

սահմանվում է տարվա ուսումնական պլանների և կրթական ծրագրերի ավարտով: Ուսումնակրթական ստորաբաժանումների կրթական ծրագրով գործընթացի ընդհանուր տևողությունը սահմանվում է յուրաքանչյուր ստորաբաժանման ուսումնական պլաններով և մասնագիտական ծրագրերով:

16. Համալսարանի ուսումնակրթական ստորաբաժանումներում ուսուցանվող մասնագիտությունների և առարկաների ուսումնական պլաններով սահմանվում են.

- 1) Համալսարանի Սովորողների գիտելիքների ստուգման և գնահատման եղանակները և համապատասխան կրթական չափորոշիչները,
- 2) ընթացիկ և եզրափակիչ ատեստավորումների, ստուգարքների և քննությունների ժամանակացույցները:

17. Քննաշրջանի գործընթացը սահմանվում է «Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարանում քննությունների, ստուգարքների, կուրսային աշխատանքների և նախագծերի ընդունման մասին» կարգով:

18. Յուրաքանչյուր կրթական ծրագրի ավարտից հետո Սովորողներին տրվում է ավարտական փաստաթուղթ (վկայական, ատեստատ, վկայագիր, դիպլոմ)` համապատասխան ներդիրով:

19. Սովորողն Համալսարանից ազատվում է.

- 1) իր կամ օրինական ներկայացուցչի դիմումի համաձայն,
- 2) այլ ուսումնական հաստատություն տեղափոխվելու դեպքում,
- 3) Համալսարանից հեռացվելու դեպքում:

20. Սովորողի ուսումնառությունն ընդհատվում է.

- 1) ժամկետային զինծառայության գորակոչվելու դեպքում,
- 2) առողջական վիճակի պատճառով` ակադեմիական արձակուրդում գտնվելու դեպքում,
- 3) հղիության, ծննդաբերության և մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի դեպքում:

21. Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության ծրագրերով սովորողներին Համալսարանից հեռացումն ու վերականգնումը կատարվում է կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

22. Սովորողների` այլ բարձրագույն ուսումնական հաստատություն տեղափոխվելու կանոնները սահմանվում են «Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողների ակադեմիական շարժունության մասին» կարգով, իսկ ավագ դպրոցի Սովորողների` այլ ուսումնական հաստատություն տեղափոխվելու կանոնները` կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

23. Համալսարանի միջնակարգ, միջին, բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության առկա կամ հեռակա ուսուցման բոլոր աստիճաններում Սովորողների մասնակցությունը կրթական ծրագրերով իրականացվող բոլոր գործընթացին` պարտադիր է:

III. Ուսումնական ռեժիմը

24. Համալսարանի ուսումնական ռեժիմը` բոլոր ուսումնակրթական ստորաբաժանումների Սովորողների կարգապահությունը, ուսումնառության համար կազմակերպչական բարենպաստ պայմաններ ապահովելու և ուսումնառությունն արդյունավետ իրականացնելու միջոց է:

25. Համալսարանում ուսումնական տարին սկսվում է սեպտեմբերի 1-ից: Ուսումնական պարապմունքները կազմակերպվում են՝ ըստ դասացուցակի: Այն կազմվում է մեկ կիսամյակի համար: Ուսումնական պարապմունքներն սկսելուց առնվազն 5 օր առաջ դասացուցակը փակցվում է սահմանված տեղում և հրապարակվում է համալսարանի համացանցում:

26. Ուսումնական պարապմունքներն իրականացվում են շաբաթը 5 օր՝ երկուշաբթիից ուրբաթ, բացառությամբ օրենքով սահմանված տոնական, հիշատակի և հանգստյան օրերի: Անհրաժեշտության դեպքում շաբաթ օրերին կարող են կազմակերպվել լրացուցիչ դասընթացներ: Յուրաքանչյուր օր Ավագ դպրոցում պարապմունքներն սկսվում են ժամը 8³⁰ -ին, իսկ Համալսարանում՝ ժամը 9³⁰ -ին: Պարապմունքներն ավարտվում են դասացուցակով նախատեսված վերջին պարապմունքի ավարտով:

27. Լսարանային բոլոր տեսակի պարապմունքների ակադեմիական ժամի տևողությունը 45 րոպե է: Ուսումնական դասերի տևողությունը սահմանվում է ակադեմիական ժամերով: Որպես կանոն՝ մեկ պարապմունքը միավորում է 2 ակադեմիական ժամ: Մեկ ակադեմիական ժամը լրանալուց հետո սահմանվում է դասամիջոց՝ 5 րոպե: Մեկ պարապմունքի (2 ակադեմիական ժամ) ավարտից հետո սահմանվում է դասամիջոց՝ 10 րոպե, սնվելու համար դասամիջոցը կարող է սահմանվել մինչև 20 րոպե:

28. Ուսումնական պարապմունքների բնականոն ընթացքը չխաթարելու նպատակով պարապմունքներն սկսվելուց հետո ուսումնական և կից մասնաշենքերում պահպանվում է լռություն: Ոչ ոքի չի թույլատրվում ընդհատել պարապմունքները, այդ ընթացքում մտնել լսարան և դուրս գալ լսարանից, եթե չկա դրա անհետաձգելի անհրաժեշտությունը:

29. Սովորողների իրավունքների իրականացման, պարտականությունների և ուսումնական գործընթացի հետ կապված խնդիրները լուծվում են ըստ ենթակայության՝ ֆակուլտետի դեկանի, ավագ դպրոցի, քոլեջի տնօրենների միջոցով: Դեկանի կամ տնօրենների միջոցով խնդիրները չլուծվելու դեպքում՝ Սովորողը կարող է դիմել Համալսարանի համապատասխան մասի ուսումնակրթական ստորաբաժանման պրոռեկտորին, տնօրենին (դեկավարին): Բացառիկ դեպքերում, երբ Սովորողի իրավունքների և պարտականությունների վերաբերյալ խնդիրները չեն լուծվում դեկանի կամ տնօրենի կամ պրոռեկտորի միջոցով, Սովորողը կարող է դիմել Համալսարանի ռեկտորին:

30. Հարգելի պատճառով պարապմունքներին չներկայանալու դեպքում Սովորողը պարտավոր է եռօրյա ժամկետում այդ մասին հայտնել ֆակուլտետի դեկանատ, քոլեջի կամ դպրոցի տնօրենին, իսկ բացակայությունից հետո Համալսարան ներկայանալու առաջին իսկ օրը բացատրություն ներկայացնել դեկանին կամ տնօրենին՝ պարապմունքներին չմասնակցելու պատճառների մասին:

31. Առողջական վիճակի պատճառով Համալսարանի ռեկտորի հրամանով կարող է ընդհատվել Սովորողի ուսումնառությունը և ձևակերպվել ակադեմիական արձակուրդ.

- 1) ակադեմիական արձակուրդը տրվում է մեկ օրացույցային տարի տևողությամբ՝ բժշկասոցիալական փորձաքննության եզրակացության հիման վրա,
- 2) ակադեմիական արձակուրդից վերադառնալուց հետո Սովորողը վերականգնվում է ուսուցման նույն համակարգում՝ պահպանելով իրավունքները (ուսանողական նպաստների ձևով ուսման վարձի փոխհատուցման կամ Համալսարանի կողմից ուսման վարձի մասնակի զեղչի կիրառումը մնում է անփոփոխ),

3) հիվանդության պատճառով տարկետում ստացած արական սեռի Սովորողների՝ պարտադիր զինվորական ծառայությունից տարկետման իրավունքը սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ,

4) ուսումնառության ժամանակաշրջանում Սովորողները կարող են ձևակերպել ակադեմիական արձակուրդ մեկ անգամից ոչ ավելի:

32. Համալսարանի մասնաշենքերում և դրանց հարակից տարածքներում արգելվում է՝

1) ծխելը,

2) ակրոբատիկային խմիչքի օգտագործումը,

3) թղթախաղով զբաղվելը,

4) պարապմունքների ընթացքում բջջային հեռախոսների օգտագործումը,

5) լսարանում տեղադրված տեխնիկայի և կապի միջոցների ոչ նպատակային օգտագործումը,

6) Համալսարանի մասնաշենքերի աստիճանահարթակներում, մուտքերի մոտ Սովորողների կուտակումները:

IV. Սովորողների իրավունքները և պարտականությունները

33. Համալսարանի ուսումնակրթական բոլոր ստորաբաժանումների Սովորողների իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությամբ, օրենսդրությամբ և այլ իրավական ակտերով, ինչպես նաև Համալսարանի կանոնադրությամբ, ուսումնակրթական ստորաբաժանումների կանոնակարգերով, սույն կանոններով և Սովորողի հետ կնքված կրթական ծառայությունների մատուցման պայմանագրով: Սույն կանոններով սահմանված իրավունքներն ու պարտականությունները տարածվում են համալսարանի Սովորողների նկատմամբ՝ նրանց ուսումնակրթական աստիճանին համապատասխան:

Համալսարանի ավագ դպրոցի և քոլեջի սովորողների իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանվում են դպրոցի և քոլեջի կանոնադրություններով:

34. Սովորողն իրավունք ունի՝

1) ուսումնական դասընթացներին և մասնագիտությանը համապատասխան մասնակցել իր կրթության բովանդակության ձևավորմանը՝ պահպանելով իր ուսումնակրթական ստորաբաժանման ծրագրի և բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական կրթական չափորոշիչների պահանջները,

2) իր հայեցողությամբ, ըստ հակումների, նախասիրությունների և պահանջմունքների՝ ընտրել մասնագիտությունը և մասնագիտացումը, ուսուցման ձևը, Համալսարանում առկա հոսքը, ստանալ վճարովի կրթական ծառայություններ, զբաղվել գիտական հետազոտություններով, ցանկացած կրթական աստիճանում սահմանված կարգով ընդհատել կամ շարունակել ուսումնառությունը,

3) ստանալ իր ուսումնակրթական ստորաբաժանման պետական չափորոշիչներին համապատասխան կրթություն, գիտության, տեխնիկայի և մշակույթի ժամանակակից չափանիշներին համապատասխան գիտելիքներ,

4) բացի ընտրած մասնագիտության պարտադիր ուսումնական դասընթացներից՝ վճարովի, իսկ Համալսարանի նախաձեռնությամբ՝ անվճար հիմունքներով յուրացնել ուսումնական

ցանկացած այլ դասընթաց, որը դասավանդվում է Համալսարանի ուսումնակրթական ստորաբաժանումներում, մասնակցել համալսարանում կարդացվող ցանկացած դասախոսության,

5) Համալսարանում սահմանված կարգով փոխադրվել նախասիրած մասնագիտությամբ ուսուցման, տեղափոխվել, փոխադրվել մեկ այլ ուսումնական հաստատություն, ներառյալ՝ օտարերկրյա բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ,

6) կրթության համապատասխան աստիճանի (բակալավրիատ, մագիստրատուրա) ավարտական փաստաթուղթ (վկայական, դիպլոմ) ստանալուց հետո սահմանված կարգով ուսումնառությունը շարունակել Համալսարանի հաջորդ աստիճանի կրթական ծրագրով,

7) մասնակցել Համալսարանի կառավարման գործընթացին, ուսանողական, գիտահետազոտական աշխատանքներին, գիտաժողովներին, սեմինարներին, մրցույթներին, օլիմպիադաներին, ներհամալսարանական և արտահամալսարանական այլ միջոցառումներին,

8) քննաշրջանի քննությունների և ստուգարքների ժամանակացույցի կազմման ժամանակ ներկայացնել առաջարկություններ,

9) անվճար օգտվել Համալսարանի գրադարանից, լաբորատորիաներից, տեղեկատվական պահոցներից, ուսումնական, գիտական, բուժական և այլ ստորաբաժանումների ծառայություններից,

10) ստանալ անհրաժեշտ տեղեկատվություն, ծանոթանալ Համալսարանի կանոնադրությանը, սույն կանոններին և Համալսարանի գործունեությունը կանոնակարգող այլ նորմատիվ ակտերին,

11) ազատ կերպով արտահայտել սեփական կարծիքն ու համոզմունքները, բողոքարկել Համալսարանի կառավարման մարմինների որոշումները, ղեկավարության հրամաններն ու կարգադրությունները՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,

12) սահմանված կարգով ընդգրկվել համալսարանի և ստորաբաժանումների ղեկավար մարմիններում,

13) պաշտպանված լինել ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, պրոֆեսորադասախոսական և այլ աշխատողների ու Սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, ինչով կարող են խախտվել Սովորողի իրավունքները կամ արատավորվել նրա պատիվն ու արժանապատվությունը,

14) ուսումնական տարվա ընթացքում օգտվել սահմանված արձակուրդից: Անհրաժեշտության դեպքում սահմանված կարգով ստանալ մինչև մեկ տարի ժամկետով ակադեմիական արձակուրդ՝ բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերի,

15) մասնակցել ուսուցման որակն ապահովող գործընթացներին և գնահատել պրոֆեսորադասախոսական կազմի գործունեության արդյունավետությունը,

16) ուսման բարձր առաջադիմության, գիտահետազոտական աշխատանքներին մասնակցելու, հասարակական աշխատանքներին գործուն մասնակցության համար և մրցույթներում հաղթելու դեպքում սահմանված կարգով ստանալ բարոյական և (կամ) նյութական խրախուսանք,

17) միավորվել ուսանողական հասարակական կազմակերպություններում (ուսանողական խորհուրդներ, ուսանողական գիտական ընկերություններ և այլ կազմակերպություններ), մասնակցել դրանց գործունեությանը,

18) կրթությունն ընդհատելու դեպքում սահմանված կարգով վերականգնվել բարձրագույն ուսումնական հաստատությունում,

19) սահմանված կարգով և չափով ստանալ պետական, անվանական, իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց կողմից նշանակված կրթաթոշակ, դրամաշնորհ, ինչպես նաև ուսանողական վարկ,

20) սահմանված կարգով օգտվել ուսման տարեկան վարձի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցման իրավունքից՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, այդ թվում՝ ուսանողի կարգավիճակի փոխատեղման իրավունքից,

21) դիմել ուսումնակրթական ստորաբաժանման ղեկավարին՝ իր իրավունքների իրականացման և պարտականությունների վերաբերյալ ծագած խնդիրները լուծելու համար: Այդ խնդիրները ղեկավարի կողմից չլուծվելու դեպքում դիմել իր ուսումնակրթական ստորաբաժանման գործունեությունը համակարգող պրոռեկտորին, բացառիկ դեպքերում՝ Համալսարանի ռեկտորին: Դիմումը ներկայացվում է գրավոր,

22) համատեղել հիմնական մասնագիտական ուսուցումը երկրորդ կամ լրացուցիչ մասնագիտական ուսուցման հետ և իր նախասիրություններին համապատասխան ստանալ երկու մասնագիտական որակավորման աստիճան՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից հաստատված ծրագրին համապատասխան,

23) իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և Համալսարանի կանոնադրությամբ սահմանված այլ իրավունքներ:

35. Ուսանողական նպաստ, պետական և ներհամալսարանական կրթաթոշակներ տալու կարգը և պայմանները սահմանվում են «Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողական նպաստ և պետական կրթաթոշակ տալու մասին» և «Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարանի ուսանողներին կրթաթոշակներ տալու մասին» կարգերով:

36. Համալսարանի Սովորողը պարտավոր է.

1) մասնակցել ուսումնական պարապմունքներին: Մահմանված ժամկետներում կատարել ուսումնական առաջադրանքները՝ կրթական ծրագրերի պահանջները, ուսումնական պլանով, առարկայական ծրագրերով և ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցով նախատեսված գործառույթներն ու բոլոր այլ առաջադրանքները, դրանց հետ կապված հանձնարարությունները,

2) ձեռք բերել և տիրապետել կրթական պետական չափորոշիչներին համապատասխան ու ապագա բարձրորակ որակավորմամբ մասնագետի համար անհրաժեշտ գիտելիքներին, հմտություններին և կարողություններին,

3) պահպանել սույն կարգապահական կանոնները,

4) կատարել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ, Համալսարանի կանոնադրությամբ և սույն կանոններով սահմանված այլ պարտականություններ,

5) սահմանված ժամկետներում վճարել ուսման վարձը, եթե Սովորողի ուսումնառությունն իրականացվում է վճարովի հիմունքներով: Վճարովի հիմունքներով Սովորողներն ուսման վարձը վճարում են «Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարանում վճարովի հիմունքներով սովորողների ուսման վարձի վճարման մասին» կարգի պահանջներին համապատասխան:

37. Համալսարանի սովորողը պարտավոր է պահպանել վարքագծի հետևյալ կանոնները.

- 1) իր վարքով և բարձր առաջադիմությամբ նպաստել Համալսարանի հեղինակության բարձրացմանը,
- 2) պահպանել համակեցության և բարոյականության՝ համընդհանուր ճանաչում ունեցող կանոնները,
- 3) չխախտել ուսումնական պարապմունքների ընթացքը: Պարապմունքների և դասամիջոցների ընթացքում Համալսարանի մասնաշենքերի միջանցքներում գտնվելու ժամանակ չադմկել, ազատ պահել մասնաշենքերի աստիճանահարթակները և մուտքերը, չխոչընդոտել մարդկանց շարժը, ելքն ու մուտքը,
- 4) ոգելից խմիչք օգտագործած վիճակում չներկայանալ Համալսարան՝ պարապմունքներին, ստուգարքներին և քննություններին, չօգտագործել թմրամիջոց, Համալսարանի տարածքում չծխել,
- 5) բարեխղճորեն կատարել Սովորողների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, Համալսարանի կանոնադրության և սույն Կանոնների պահանջները, Համալսարանի հոգաբարձուների խորհրդի, գիտական խորհրդի և ռեկտորի որոշումներն ու կարգադրությունները,
- 6) հոգատարությամբ և խնամքով վերաբերվել Համալսարանի գույքին,
- 7) աջակցել խմբի ավագին և կատարել գործավարության ու ուսումնառության հետ կապված նրա պահանջները,
- 8) Համալսարանի աշխատողների, դասախոսների, խմբի ավագի և Սովորողների նկատմամբ ցուցաբերել հարգալից վերաբերմունք,
- 9) լինել կարգապահ, Համալսարանի ուսումնական, ուսումնաարտադրական և այլ կառույցներում պահպանել մաքրություն:

V. Սովորողների ինքնակառավարումը

38. Համալսարանը խրախուսում է Սովորողների ինքնակառավարման մարմինների ձևավորումը, աջակցում է դրանց գործունեությանը: Որպես ինքնակառավարման առաջնային մարմիններ Համալսարանում գործում են Համալսարանի, ֆակուլտետների և քոլեջի ուսանողական խորհուրդներ, ավագ դպրոցի Սովորողների աշակերտական խորհուրդ, ուսանողական գիտական ընկերություն և ուսումնական խմբերի ավագներ:

39. Համալսարանի և քոլեջի ուսանողական, ավագ դպրոցի սովորողների խորհուրդների գործունեությունն իրականացվում է իրենց կանոնադրությամբ սահմանված կարգով: Խորհուրդներն իրականացնում են Սովորողների իրավունքների և շահերի պաշտպանությունը, ապահովում Համալսարանի (քոլեջի և դպրոցի) կառավարման մարմիններում Սովորողների մասնակցությունը, քննարկման են ներկայացնում Սովորողներին առնչվող հարցեր, ինչպես նաև առաջարկություններ են ներկայացնում Համալսարանի ռեկտորին՝ Սովորողին խրախուսելու կամ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ,

40. Ուսանողական գիտական ընկերության հիմնական նպատակը գիտական կադրերի պատրաստմանն աջակցումն է: Այն Սովորողների գիտական, ստեղծագործական և հոգևոր զարգացման միջոց է: Ընկերության գործունեությանը կարող է մասնակցել ցանկացած Սովորող:

41. Համալսարանի հինգ և ավելի Սովորողներ ունեցող ուսումնական խումբն իր կազմից ձայների մեծամասնությամբ ընտրում է խմբի ավագ: Ընտրության արդյունքները հաստատում է

Սովորողի ուսումնակրթական ստորաբաժանման խորհուրդը (մանկավարժական խորհուրդ, ֆակուլտետի խորհուրդ):

42. Խմբի (դասարանի) ավագը պարտավոր է.

1) իրականացնել կապը խմբի Սովորողների և ֆակուլտետի դեկանատի, դպրոցի տնօրենի, դասարանի ղեկավարի միջև, ինչպես նաև ուսանող-դեկանատ, ուսանող-դասախոս, սովորող-ուսուցիչ կապերը,

2) պարապմունքներին Սովորողի բացակայության կամ ներկայության վերաբերյալ հաշվառման մատյանի (այսուհետև՝ Մատյան) համապատասխան պունակում կատարել գրանցումներ և օրվա ամփոփ տեղեկատվությունը ներկայացնել դեկանատ (դպրոցի փոխտնօրենին): Պարապմունքներին ուշացումները հաշվառվում են բոպեններով,

3) դասի առաջին 5 բոպենների ընթացքում դասախոսի (ուսուցչի) չներկայանալու դեպքում այդ մասին հայտնել դեկանատ (դպրոցի տնօրենին),

4) միջոցներ ձեռնարկել Սովորողների կարգապահությունն ապահովելու համար,

5) յուրաքանչյուր օրվա պարապմունքների ավարտից հետո Մատյանը նշումներով և դասախոսի (ուսուցչի) ստորագրությամբ ներկայացնել դեկանատի քարտուղարին (դպրոցի փոխտնօրենին):

6) քարտուղարը (դպրոցի փոխտնօրենը)՝

ա. ստուգում է Մատյանը և խախտումների ու թերությունների առկայության դեպքում գրավոր զեկուցագիր է ներկայացնում դեկանին (դպրոցի տնօրենին),

բ. Մատյանի գրանցումների շաբաթվա արդյունքները տեղադրում է Համալսարանի էլեկտրոնային կայքում:

43. Մատյանի վարումը վերահսկում է ուսումնակրթական ստորաբաժանման գործունեությունը համակարգող պրոռեկտորը:

44. Մատյանը վարելու պարտականությունները կատարելու խմբի ավագի գործունեությանը խոչընդոտելն արգելվում է:

45. Պարտականությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքերում խմբի ավագի նկատմամբ կարող են կիրառվել հետևյալ կարգապահական տույժերից մեկը՝

1) նախազգուշացում,

2) նկատողություն,

3) ազատել խմբի ավագի պարտականություններից:

VI. Սովորողի խրախուսումը

46. Համալսարանը խրախուսում է ակադեմիական բարձր առաջադիմություն և հասարակական աշխատանքներին գործուն մասնակցություն ցուցաբերող ու կարգապահ Սովորողին:

47. Սովորողի կողմից ակադեմիական բարձր առաջադիմություն ցուցաբերելու, պարապմունքներին, գիտահետազոտական և հասարակական աշխատանքներին գործուն մասնակցության, համակեցության կանոնները պահպանելու, բարձր վարքի, նախաձեռնությունների և ստեղծագործական ակտիվության համար սահմանվում են խրախուսանքի հետևյալ տեսակները՝

1) շնորհակալության հայտարարում,

- 2) միանվագ դրամական պարգևատրում,
- 3) պատվոգրով պարգևատրում,
- 4) հուշանվերով պարգևատրում:

48. Սովորողին խրախուսելու և սույն Կանոնների 47 կետով սահմանված խրախուսանքի տեսակը դեկանի (տնօրենի) և Սովորողների խորհրդի ներկայացմամբ որոշում է Համալսարանի ռեկտորը, որի մասին արձակում է հրաման:

49. Սովորողին խրախուսելու մասին հրամանը հրապարակվում է Համալսարանի կայքում:

VII. Սովորողի նյութական պատասխանատվությունը

50. Համալսարանի գույքը վնասելու դեպքում Սովորողը կարող է կրել նյութական պատասխանատվություն: Անչափահաս Սովորողի փոխարեն նյութական պատասխանատվություն է կրում նրա օրինական ներկայացուցիչը:

51. Նյութական պատասխանատվության տեսակներն են՝

- 1) վնասի դրամական փոխհատուցում.
- 2) նույն տեսակի և որակի գույքի տրամադրում.
- 3) վնասված գույքի վերանորոգում:

52. Սովորողը կամ անչափահաս Սովորողի օրինական ներկայացուցիչը նյութական պատասխանատվություն կարող է կրել, եթե՝

- 1) վնասը պատճառվել է սովորողի անօրինական գործողությունների հետևանքով.
- 2) առկա է պատճառական կապ անօրինական գործողության և վնասի առաջացման միջև.
- 3) առկա է վնաս պատճառողի մեղքը:

53. Սովորողը պարտավոր է հատուցել իր մեղքով Համալսարանին պատճառած նյութական վնասը, որն առաջացել է.

- 1) Համալսարանի գույքը փչացնելու հետևանքով կատարված ծախսերից,
- 2) նյութական արժեքները ոչ պատշաճ օգտագործելու հետևանքով,
- 3) լաբորատոր աշխատանքներն անփութ կատարելու հետևանքով:

54. Սովորողը նյութական պատասխանատվություն է կրում սույն Կանոնների 53-րդ կետով սահմանված յուրաքանչյուր պայմանի առկայության դեպքում:

VIII. Սովորողի կարգապահական պատասխանատվությունը

55. Կարգապահությունը Համալսարանի կանոնադրությամբ և սույն Կանոններով սահմանված պարտականությունների կատարումն է: Սովորողը կարգապահական պատասխանատվության կարող է ենթարկվել կարգապահական խախտում կատարելու դեպքում:

56. Կարգապահության խախտում է համարվում Համալսարանի կանոնադրությամբ և սույն Կանոններով սահմանված պարտականությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը:

57. Սովորողը կարգապահական պատասխանատվության կարող է ենթարկվել ընդհուպ հեռացվել Համալսարանից՝ Համալսարանի կանոնադրությամբ և սույն Կանոններով սահմանված դեպքերում և կարգով:

58. Կարգապահական տույժերի տեսակները

1) Կարգապահական խախտման դեպքում Սովորողի նկատմամբ կարող են կիրառվել հետևյալ տույժերը՝

ա) նկատողություն,

բ) խիստ նկատողություն,

գ) Համալսարանից հեռացում:

59. Կարգապահական տույժի կիրառման հիմքերը.

1) Սովորողի նկատմամբ կարգապահական տույժ կիրառելու հիմքերն են՝

ա) Համալսարանի կանոնադրությամբ և սույն Կանոններով սահմանված պարտականությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը,

բ) այնպիսի գործողությունը կամ անգործությունը, որոնց համար սույն Կանոնների 60-րդ կետով նախատեսված է կարգապահական պատասխանատվություն (տույժ):

60. Կարգապահական տույժի կիրառման դեպքերը

1) Սովորողը կարգապահական տույժի կարող է ենթարկվել, եթե.

ա) անհարգելի պատճառով պարբերաբար բացակայել է պարապմունքներից,

բ) սույն Կանոններով նախատեսված որևէ խախտման համար նախազուշացվելուց հետո շարունակում է կատարել նույն խախտումը,

գ) դիտավորությամբ ձախողել է պարապմունքները,

դ) դիտավորությամբ փչացրել կամ վնասել է Համալսարանի գույքը,

ե) Համալսարանի տարածքում ծխել կամ օգտագործել է ոգելից խմիչք կամ ոչ սթափ վիճակում ներկայացել է պարապմունքներին, ստուգարքներին կամ քննություններին կամ զբաղվել է թղթախաղով,

զ) խոչընդոտել է խմբի ավագի գործունեությանը,

է) Համալսարանի աշխատողի կամ դասախոսի, Ավագ դպրոցի ուսուցչի կամ խմբի ավագի կամ Սովորողի նկատմամբ ցուցաբերել է կոպիտ կամ անհարգալից վերաբերմունք,

2) Սովորողը կարող է հեռացվել համալսարանից, եթե.

ա) ակադեմիական անբավարար առաջադիմություն ցուցաբերելու պատճառով՝ կիսամյակի արդյունքներով անհրաժեշտ գումարային կրեդիտներ չի հավաքել: Ակադեմիական անբավարար առաջադիմություն է համարվում քննաշրջանում 12 կրեդիտից ավելի ակադեմիական պարտքը, բացառությամբ ընթացիկ անբավարար առաջադիմություն ցուցաբերած ուսանողների, որոնց իրավունք է վերապահվում մինչև ավարտական ուսումնական տարվա սկիզբը լրացնելու առավելագույնը 12 կրեդիտ կազմող ակադեմիական պարտքերը՝ վերահանձնելով առարկաները ևս 2 անգամ:

բ) կոպիտ կերպով շարունակաբար կամ այլ կարգապահական տույժի ենթարկվելուց հետո կրկին խախտել է Համալսարանի կանոնադրությամբ և սույն Կանոններով նախատեսված

պարտականությունները (սահմանված կարգով և ժամկետներում չի կատարել կամ ոչ պատշաճ է կատարել ուսումնական պլանով, առարկայական ծրագրով և ժամանակացույցով նախատեսված առաջադրանքները՝ լաբորատոր, գործնական, կուրսային աշխատանքները կամ ուսումնական այլ առաջադրանքները),

զ) կատարել է հանցագործություն,

դ) վճարովի հիմունքներով Սովորողը նախագրուշացվելուց հետո սահմանված ժամկետում չի վճարել ուսման վարձը,

ե) Սովորողը համալսարանից կարող է հեռացվել նաև սույն կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված դեպքերում, եթե այդ դեպքերն առաջացրել են հետևանքներ:

61. Արգելվում է Սովորողին հեռացնել Համալսարանից արձակուրդների, հիվանդության, ակադեմիական կամ հոլիդայնի և ծննդաբերության արձակուրդների ընթացքում:

62. Կարգապահական տույժը կարող է կիրառվել խախտումը կատարելուց կամ հայտնաբերելուց հետո մեկ ամսվա ընթացքում՝ չհաշված Սովորողի հարգելի պատճառով բացակայության ժամանակաշրջանը:

63. Սովորողը կարգապահական տույժի չի կարող ենթարկվել, եթե խախտումը կատարել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով (**ֆորս-մաժոր**) կամ խախտումը կատարելու օրվանից անցել է 6 ամիս:

64. Ուսումնական գործընթացի (ուսումնառության) հետ կապված սույն Կանոններով սահմանված պարտականությունները չկատարելուց կամ ոչ պատշաճ կատարելուց, Սովորողին կարգապահական տույժի ենթարկելուց, այդ թվում՝ Համալսարանից հեռացնելուց հետո, վերականգնելու դեպքերում Սովորողը չի ազատվում չկատարած կրթական ծրագրերի պահանջները, ուսումնական պլանով, առարկայական ծրագրերով և ուսումնական գործընթացի լրացուցիչ ժամանակացույցով նախատեսված գործառնություններն ու առաջադրանքները կատարելու պարտականություններից:

65. Կարգապահության խախտման վերաբերյալ նյութերի նախապատրաստումը, կարգապահական վարույթի հարուցումը

1) Սովորողի կողմից սույն Կանոններով նախատեսված կարգապահության խախտման մասին կազմվում է արձանագրություն, գրավոր զեկուցագիր կամ այլ ակտ (այսուհետ՝ Ակտ):

2) Կարգապահության խախտման վերաբերյալ Ակտը կազմելու իրավունք ունեն Համալսարանի ուսումնակրթական ստորաբաժանումների ղեկավարները, տեղակալները, ամբիոնի վարիչները, Համալսարանի կառուցվածքային այլ ստորաբաժանումների ղեկավարները:

3) Իրավասու անձն Ակտ կազմելուց հետո այն անմիջապես ներկայացնում է խախտում կատարած Սովորողի ուսումնակրթական ստորաբաժանման ղեկավարին:

4) Ստորաբաժանման ղեկավարը կարգապահության խախտման վերաբերյալ Ակտը ստանալուց հետո երեք օրվա ընթացքում Սովորողից պահանջում է խախտման մասին գրավոր բացատրություն, կազմում է տեղեկանք՝ խախտում կատարած Սովորողի ակադեմիական առաջադիմության, հասարակական ակտիվության և վարքի (բնութագիր) մասին, հավաքում ապացույցներ և խախտման մասին ուսանողական (սովորողների) խորհրդից պահանջում է համապատասխան եզրակացություն: Ստորաբաժանման ղեկավարը պատրաստված նյութերն Ակտի հետ միասին երկու օրվա ընթացքում ներկայացնում է Համալսարանի ռեկտորին: Եթե երեք

օրվա ընթացքում Սովորողն առանց հարգելի պատճառի չի ներկայացնում բացատրություն, ապա նյութերը ռեկտորին ներկայացվում են առանց բացատրության՝ նշելով բացատրություն չներկայացնելու պատճառը:

66. Կարգապահության խախտման վերաբերյալ նյութերը Համալսարանի ռեկտորին հանձնելը համարվում է կարգապահական վարույթի հարուցում:

67. Կարգապահական տույժի կիրառման կարգը

1) Սույն Կանոններով նախատեսված կարգապահության խախտման համար Սովորողի նկատմամբ կարգապահական տույժ կիրառելու իրավունք ունի Համալսարանի ռեկտորը: Սովորողին կարգապահական տույժի ենթարկելու հարցը ռեկտորի առաջարկությամբ կարող է քննարկվել Համալսարանի ռեկտորատի նիստում:

2) Համալսարանի ռեկտորը սույն Կանոններով նախատեսված խախտման վերաբերյալ նյութերը Սովորողի ուսումնակրթական ստորաբաժանման ղեկավարից ստանալուց հետո երեք օրվա ընթացքում քննարկում է այն և ըստ խախտման բնույթի ու աստիճանի՝ Սովորողին ենթարկում է կարգապահական տույժի (նկատողություն, խիստ նկատողություն):

3) Եթե Համալսարանի ռեկտորը գտնում է, որ Սովորողը ենթակա է Համալսարանից հեռացման, կարող է նյութերը ներկայացնել Համալսարանի ռեկտորատի քննարկմանը:

Համալսարանի ռեկտորատը Սովորողին Համալսարանից հեռացնելու վերաբերյալ սույն Կանոններով նախատեսված խախտման մասին նյութերը ռեկտորից ստանալուց հետո ողջամիտ ժամկետում քննարկում է Սովորողին Համալսարանից հեռացնելու հարցը և արդյունքների հիման վրա առաջարկություն է ներկայացնում Համալսարանի ռեկտորին՝ Սովորողին Համալսարանից հեռացնելու կամ, ըստ խախտման բնույթի և աստիճանի, այլ կարգապահական տույժի ենթարկելու կամ կարգապահական վարույթը կարճելու մասին: Ռեկտորը կարող է Սովորողին Համալսարանից հեռացնելու վերաբերյալ ռեկտորատի առաջարկությունը չընդունել և Սովորողի նկատմամբ կիրառել ավելի մեղմ կարգապահական տույժ՝ սույն Կանոններով սահմանված կարգով:

4) Եթե ռեկտորը գտնում է, որ Սովորողի կատարած խախտումն աննշան է, և կարելի է բավարարվել Սովորողին նախազգուշացնելով, նյութերը ներկայացնում է Սովորողի ուսումնական ստորաբաժանման գործընթացը համակարգող պրոռեկտորին՝ Սովորողին նախազգուշացնելու համար:

Սովորողի ուսումնակրթական ստորաբաժանման գործընթացը համակարգող պրոռեկտորը սույն Կանոններով նախատեսված խախտման վերաբերյալ նյութերը ռեկտորից ստանալուց հետո խախտում կատարած Սովորողին հրավիրում է աշխատասենյակ, բացատրում է խախտման էությունը և նախազգուշացնում՝ պարզաբանելով, որ խախտումը շարունակելու կամ կրկնելու դեպքում կարող է ենթարկվել խիստ կարգապահական տույժի՝ ընդհուպ հեռացվել Համալսարանից: Այդ մասին պրոռեկտորը զեկուցում է Համալսարանի ռեկտորին:

5) Եթե ռեկտորը գտնում է, որ բացակայում է Սովորողի նկատմամբ կարգապահական տույժ կիրառելու հիմքը, կարճում է կարգապահական վարույթը:

68. Սովորողին կարգապահական տույժի ենթարկելու վերաբերյալ հարցը քննարկելիս ռեկտորը գնահատում է ապացույցները, ինչպես նաև Սովորողի անձի վերաբերյալ նյութերը: Ապացույցներ են համարվում ցանկացած փաստական տվյալներ, որոնց հիման վրա հաստատվում է Սովորողի

կողմից խախտում կատարելը: Այդ տվյալները հաստատվում են սույն Կանոնների 65-րդ 4-րդ ենթակետով սահմանված փաստաթղթերով և ապացույցներով:

69. Ռեկտորը խախտում կատարած Սովորողի նկատմամբ կարգապահական տույժ կիրառելու դեպքում կարգապահական տույժի տեսակն ընտրելիս հաշվի է առնում խախտման բարդությունը, հետևանքները, պատճառներն ու պայմանները, խախտում կատարած Սովորողի մեղքի բաժինը, նրա բնութագիրը, ակադեմիական առաջադիմությունը և վարքը:

70. Մեկ կարգապահական խախտման համար կարող է նշանակվել մեկ տույժ: Եթե Սովորողը միաժամանակ կատարել է մի քանի խախտում, ապա կարգապահական տույժը նշանակվում է առավել լուրջ խախտման համար:

71. Սովորողին կարգապահական տույժի ենթարկելու մասին հարցը քննարկվում է Համալսարանի ուսանողական (աշակերտական) խորհրդի ներկայացուցչի, Սովորողի իսկ անչափահաս Սովորողի դեպքում նաև նրա օրինական ներկայացուցչի ներկայությամբ: Սովորողի բացակայությամբ նրա նկատմամբ կարող է կարգապահական տույժ կիրառվել միայն այն դեպքում, երբ Սովորողը պատշաճ կարգով տեղեկացվել է հարցը քննարկելու ժամանակի և վայրի մասին և նրանից միջնորդություն չի ստացվել հարցի քննարկումը հետաձգելու մասին կամ հրաժարվել է ներկայանալ: Տեղեկացվելուց հետո անհարգելի պատճառով քննարկման չներկայանալը նույնպես համարվում է հրաժարում:

72. Կարգապահական տույժի ենթարկվող Սովորողն, ինչպես նաև նրա օրինական ներկայացուցիչն իրավունք ունեն ծանոթանալ կարգապահական վարույթի նյութերին, բացատրություններ տալ, փաստեր, ապացույցներ և առարկություններ ներկայացնել, միջնորդություններ հարուցել, ելույթ ունենալ:

73. Սովորողը սույն Կանոններով նախատեսված կարգապահական տույժի է ենթարկվում կամ կարգապահական վարույթը կարճվում է Համալսարանի ռեկտորի պատճառաբանված հրամանով: Սովորողին կարգապահական տույժի ենթարկելու մասին ռեկտորի հրամանը հանձնվում է Սովորողին և հրապարակվում է Համալսարանի կայքում:

74. Կարգապահական տույժ նշանակելու մասին ռեկտորի հրամանը կարող է բողոքարկվել դատարանում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ Սովորողի կամ նրա օրինական ներկայացուցչի կողմից:

75. Եթե կարգապահական տույժի ենթարկվելուց հետո՝ հաջորդ ուսումնական կիսամյակի ընթացքում Սովորողը չի ենթարկվում նոր կարգապահական տույժի՝ բացառությամբ Համալսարանից հեռացվելուն, ապա տույժը համարվում է մարված:

76. Կարգապահական տույժը կարող է վաղաժամկետ հանվել, եթե Սովորողը կարգապահական տույժի ենթարկվելուց հետո հաջորդ ուսումնական կիսամյակի արդյունքներով ցուցաբերել է ակադեմիական բարձր առաջադիմություն, կատարել է Համալսարանի կանոնադրությամբ և սույն Կանոններով սահմանված պարտականությունները: Կարգապահական տույժը կարող է հանվել Սովորողի ուսումնակրթական ստորաբաժանման ղեկավարի (ղեկան, տնօրեն) պատճառաբանված և հիմնավորված միջնորդությամբ՝ Համալսարանի ռեկտորի հրամանով:

XIII. Եզրափակիչ դրույթներ

77. Սույն Կանոններն ուժի մեջ են մտնում ստորագրվելուց և Համալսարանի կայքում հրապարակվելուց հետո տասներորդ օրվանից:

78. Սույն Կանոններն ուժի մեջ մտնելուց հետո պարտադիր են Համալսարանի բոլոր Սովորողների համար:

79. Սույն Կանոնների կատարման հսկողությունն իրականացվում է Համալսարանի ռեկտորի, պրոռեկտորների, ֆակուլտետների ղեկավարների, քոլեջի և դպրոցի տնօրենների, փոխտնօրենների, ամբիոնների վարիչների և այլ ստորաբաժանումների ղեկավարների, ինչպես նաև Համալսարանի ուսանողական (սովորողների) խորհրդի կողմից:

80. Սույն Կանոնները տարածվում են ուժի մեջ մտնելուց հետո կատարված խախտումների վրա:

81. Այն հարցերը, որոնք չեն ներառվել սույն կանոններում, կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և Համալսարանի կանոնադրությամբ:

82. Սույն Կանոնները հաստատվում, փոփոխվում և լրացվում են Համալսարանի գիտական խորհրդի որոշմամբ:

83. Սույն Կանոններն ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած է ճանաչվում «Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարանի սովորողների ներքին կարգապահության կանոնները»:

Գիտական քարտուղար՝

10 մարտի 2015թ.

գիտխորհրդի որոշում № 01-03/15

Լ.Հ. Լևոնյան